Institutionen för socialt arbete

Stockholms universitet

Kursplan

för kurs på grundnivå

Samhällsvetenskap och juridik I **60.0 Högskolepoäng**

Social Science and Legal Studies I **60.0 ECTS credits**

Kurskod:	SUF120
Gäller från:	HT 2010
Fastställd:	2007-05-30
Ändrad:	2010-05-26
Institution	Institutionen för socialt arbete
Ämne	Socialt arbete

Beslut

Fastställd av institutionsstyrelsen vid institutionen för socialt arbete - Socialhögskolan - vid Stockholms universitet.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Antagen till Socionomprogrammet med inriktning mot omsorg om äldre och funktionshindrade

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
PFT1	Professionsspecifika färdigheter	1
PFT2	Professionsspecifika färdigheter	1
SJIN	Introduktion till socialt arbete	7
SJJ1	Juridik	7
SJJ2	Juridik i socialt arbete	15
SJPS	Psykologi	6
SJSO	Sociologi	6
SJSP	Socialpsykologi	3
SJVÄ	Välfärdsstaten - en socialpolitisk introduktion	7
SJÄL	Äldre och funktionshindrade i samhället	7

Kursens innehåll

•Socialt arbete som akademiskt ämne och praktikfält
•Samhälls- och beteendevetenskapligt perspektiv på individ, familj och samhälle
•Juridiska grundfrågor i allmän rättslära och rättsvetenskapens roll i socialt arbete
•Samhällsprocesser i dagens Sverige och deras relation till sociala problem
•Samhällsperspektiv på äldres och funktionshindrades levnadsvillkor
•Personlig utveckling, empati och professionella samtal

Förväntade studieresultat

Studenten ska kunna:
•beskriva och definiera de inom kursen förekommande teorierna och begreppen
•visa att hon/han tillägnat sig en grundläggande förmåga till kritiskt tänkande
•relatera kursens innehåll till det sociala arbetet

MOMENTENS INNEHÅLL OCH FÖRVÄNTADE STUDIERESULTAT

Introduktion till socialt arbete, 7 hp
Introduction to Social Work

Innehåll
•Introduktion av socialt arbete som praktikfält
•Introduktion av forskning i socialt arbete
•Orientering om det sociala arbetets verksamhetsområden ur ett nationellt och internationellt perspektiv med betoning av etiska och kulturella aspekter
•Några centrala temata, begrepp och problemområden inom socialt arbete
•Arbetsgruppens dynamik och dess betydelse för inlärningsarbetet
•Biblioteksorientering

Förväntade studieresultat
Studenten ska kunna:
•uppvisa kunskap om socialt arbete, både i teori och som verksamhetsfält
•kunna beskriva och förklara grupprocessers betydelse, dess möjligheter och begränsningar i inlärningsarbetet
•redogöra för grunderna för att söka, skriva, presentera och kritiskt granska vetenskapliga rapporter

Psykologi, 6 hp
Psychology

Innehåll
•Presentation av teoretiska perspektiv i psykologi såsom utvecklings-, kognitions-, motivations- och emotionspsykologi, personlighetspsykologi och psykologiskt inriktad socialpsykologi
•Viss tillämpning av psykologiska teorier och begrepp samt diskussion om dessas användbarhet för socialt arbete

Förväntade studieresultat
Studenten ska kunna:
•beskriva och analysera hur olika psykologiska begrepp och teorier kan bidra till att förstå individen i utvecklings-, socialt/relations-, kognitions-, emotions- och beteendemässigt avseende
•förstå och tillämpa centrala psykologiska teorier och begrepp och deras tänkbara relevans för socialt arbete

Socialpsykologi, 3 hp
Social-Psychology

Innehåll
•Centrala teorier och begrepp inom socialpsykologi

Förväntade studieresultat
Studenten ska kunna:
•analysera gruppers och individers handlande utifrån socialpsykologiska teorier
•förstå och tillämpa centrala socialpsykologiska teorier och begrepp och deras koppling till socialt arbete

Sociologi, 6 hp
Sociology

Innehåll
•Centrala teorier och begrepp inom sociologi
•Samhälle, samhällsstruktur, och familj utifrån grundläggande samhällsteorier
•Sociologiska perspektiv på genus, generation, klass och etnicitet

Förväntade studieresultat
Studenten ska kunna:
•identifiera och förklara väsentliga samhällsprocesser utifrån ett sociologiskt perspektiv
•förstå och tillämpa grundläggande aspekter av sociologisk teoribildning med avseende på

samhällsprocessers betydelse för livsvärlden samt livsvärldens betydelse för samhällsprocesser
•tillämpa centrala sociologiska begrepp i analysen av sociala strukturer och sociala relationer

Juridik, 7 hp
Law

Innehåll
•Juridikämnet introduceras genom att grundfrågorna i allmän rättslära, inkluderande förhållandet mellan nationell rätt och internationell rätt, presenteras.
•En grundläggande träning i juridisk metod med fortlöpande koppling till olika civilrättsliga och offentligrättsliga områden som ingår i momentet.
•Grundläggande kunskaper i civilrätt, som familjerätt, avtalsrätt, hyresrätt och offentlig rätt, främst allmän förvaltningsrätt.

Förväntade studieresultat
Studenten ska kunna:
•visa kunskaper om grundläggande juridisk terminologi
•tillämpa grunderna i juridisk metod genom att utifrån konstruerade fallbeskrivningar kunna identifiera rättsliga problem
•koppla rättsliga problem till relevanta lagrum samt finna en motiverad juridisk lösning

Äldre och funktionshindrade i samhället, 7 hp
The Elderly and the Disabled in Society

Innehåll
•Äldres och funktionshindrades levnadsvillkor förr och nu
•Samhälleliga ideologier och samhällets insatser för äldre och funktionshindrade i historiskt perspektiv
•Förhållandet struktur - aktör
•Sociala konstruktionsprocesser och sociala föreställningar om åldrande och funktionshinder
•Människosyn, etik och värderingar

Förväntade studieresultat
Studenten ska kunna:
•använda ett historiskt perspektiv och centrala sociologiska och etiska begrepp för att beskriva och belysa äldre och funktionshindrades levnadsvillkor, samhällets ideologier och insatser för äldre och funktionshindrade i en social praktik som rör äldre och funktionshindrade
•beskriva och problematisera möjlighet till social delaktighet för äldre respektive funktionshindrade
•jämföra äldres och funktionshindrades situation i samhället förr och nu och kunna använda resultatet av jämförelsen för att diskutera äldre och funktionshindrades situation idag
•relatera centrala sociologiska och etiska begrepp till en social praktik som rör äldre och funktionshindrade
•reflektera över sociala föreställningar om åldrande och funktionshinder

Välfärdsstaten – en socialpolitisk introduktion, 7 hp
The Welfare State – an Introduction to Social Policy

Innehåll
•Välfärdspolitikens historiska process
•Mänskliga rättigheter som en global strävan
•Socialpolitik och socialt arbete
•Välfärden: marknaden, staten och det civila samhället
•Socialpolitikens praktik och institutioner i Sverige och i ett internationellt komparativt perspektiv
•Den svenska modellens uppbyggnad och särdrag
•Ekonomiska välfärdspolitiska överväganden

Förväntade studieresultat
Studenten ska kunna:
•redovisa de mänskliga rättigheternas innehåll och diskussionen kring dessa

•diskutera välfärdspolitikens och socialpolitikens historiska utveckling
•redogöra för och diskutera det sociala arbetets nationella och internationella roll
•förstå socialpolitikens kopplingar till den ekonomiska utvecklingen och till olika ekonomiska styrmedel
•redogöra för olika socialpolitiska institutioner i Sverige och i andra länder

Juridik i socialt arbete, 15 hp
Law in Social Work

Innehåll
•Socionomens position som rättstillämpare
•Fördjupad träning i juridisk metod och problemlösning inom de olika rättsliga områden som studeras
•Rättsvetenskapens roll i socialt arbete i vid bemärkelse
•Socialrättslig lagstiftning med lagar som SoL, LSS, LVU, LVM, HSL och socialförsäkringsrätt
•Barnrättslig lagstiftning
•Straffrätten med avseende på unga lagöverträdare
•Lagstiftning om offentlighet och sekretess
•Mänskliga och grundläggande rättigheter, europeisk socialrätt samt utlänningsrätt

Förväntade studieresultat
Studenten ska kunna:
•visa fördjupad förståelse av rättsregler, rättsliga begrepp och principer
•identifiera rättsliga problem och tillämpa relevanta rättsregler samt lägga upp en övertygande och juridiskt relevant argumentation
•kritiskt reflektera och analysera rättsligt material utifrån både inomrättsliga och utomrättsliga utgångspunkter dvs hur det normativa innehållet i lagstiftningen också bestäms av kunskaper i det sociala arbetet

Professionsspecifika färdigheter, 2 hp
Professional Skills

Innehåll
Momentet ska vara ett forum för studenten att
•reflektera över sin personliga utveckling i relation till den kommande yrkesrollen
•reflektera över och utveckla sin empatiska förmåga
•utveckla kunskap om och förmåga att leda professionella samtal
•reflektera över och bearbeta lärande- och grupprocesser i förhållande till undervisningsgrupper

Förväntade studieresultat
Studenten ska genom dialog och aktivt deltagande kunna:
•beskriva sin personliga utveckling i relation till den kommande yrkesrollen
•visa förståelse och öppenhet för andras tankar och känslor
•beskriva en grupprocess och sin egen delaktighet i processen

Undervisning
Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och tillämpningsövningar.

Kunskapskontroll och examination
Examination sker individuellt och i grupp genom skriftliga och muntliga redovisningar.

Betygssättning sker enligt sjugradig, målrelaterad betygsskala:
A = Utmärkt
B = Mycket bra
C = Bra
D = Tillfredsställande
E = Tillräckligt
Fx = Otillräckligt
F = Helt otillräckligt

För momentens betygskriterier, se separata momentbeskrivningar.

För godkänt krävs lägst betygsgraden E på samtliga moment. Slutbetyg för hela kursen baseras på ett medeltal av momentbetygen och på respektive moments omfattning.

Beträffande regler för examination och omexamination, fastställda av institutionsstyrelsen, se separat blad.

Student har rätt att begära omtentamen med annan examinator om han/hon har underkänts på samma moment vid två tidigare tillfällen. Framställan härom ska göras skriftligt till studierektor inom ett år efter avslutat moment.

Övrigt

Litteraturlistorna revideras inför varje termin och eventuella ändringar finns införda i kursplanen senast 31/12 respektive 30/6.

Kurslitteratur

Introduktion till socialt arbete, 7 hp
Introduction to Social Work

Backman, J. (2008)
Rapporter och uppsatser.
Lund: Studentlitteratur (valda delar ca 100 s)

Johansson, S. (red.) (2007)
Social omsorg i socialt arbete.
Malmö: Gleerups (285 s)

Lennér-Axelsson & Thylefors (2005)
Arbetsgruppens psykologi.
Stockholm: Natur & Kultur (valda delar, 130 s)

Lindqvist, R. (2007)
Funktionshindrade i välfärdssamhället, kap. 3.
Malmö: Gleerups (26 s)

K) Mattsson, T. (2002)
Kön och genus: i samhället och i det sociala arbetet.
Lund: Samhällsvetenskapliga fakulteten Univ.
(38 s)

Meeuwisse, A. Sunesson, S. & Swärd, H. (2000) (senaste upplagan)
Socialt arbete En grundbok.
Stockholm: Natur och Kultur (374 s)

Storm, P. (2008)
Kvinnor och män i avlönat omsorgsarbete. Rapport i socialt arbete nr. 127.
Stockholm: SU/Inst. för socialt arbete. (136 s).

Dessutom tillkommer valda artiklar (150 s).

K) Kompendium, säljs i receptionen, plan 2.

Psykologi, 6 hp
Psychologi

Helleday, A. & Berg Wikander, B (2007)
Fyra psykologiska perspektiv i socialt arbete och social omsorg.
Lund: Studentlitteratur (176 s)

Hutchinson, E. /2008)
Dimensions of Human Behaviour : Person and Environment.
London: Sage (Valda delar om ca. 300 s)

Hwang, P.(red) (2005)

Vår tids psykologi.
Stockholm: Natur och kultur. (valda delar)(656 s).

Tillkommer viss fördjupningslitteratur som väljs i samråd med examinator.

Valda artiklar, Kompendium (ca. 175 s).

Socialpsykologi, 3 hp
Social-Psychology

Angelöw, B. & Jonsson, T. (2000)
Introduktion till socialpsykologi.
Lund: Studentlitteratur (270 s)

K) Kompendium, säljs i receptionen, plan 2.

Sociologi, 6 hp
Sociology

Boglind, A., Eliaeson, S. & Månson, P. (2009)
Kapital, rationalitet, social sammanhållning.
Stockholm: Norstedt (311 s) (6. rev. uppl.)

Bourdieu, P. (1999)
Om televisionen.
Stockholm: Brutus Östlings förlag Symposion (130 s)

K) Broady, D. & Palme, M.
Två artiklar om P. Bourdieu, samt en liten ordlista.
Kompendium i sociologi (47 s)

Gemzöe, L. (2002)
Feminism. Stockholm: Bilda (192 s)

Lyon, D. (1998)
Postmodernitet.
Lund: Studentlitteratur (110 s)

Månsson, P. (red) (2007)
Moderna samhällsteorier : traditioner, riktningar, teoretiker.
Stockholm: Norstedts akademiska förlag (valda delar av 456 s) (7. uppl.)

Juridik, 7 hp
Law

Lagbok (Senaste upplagan)
Sveriges lagar. (den röda lagboken)
Stockholm: Fakta informationsförlag

Agell, A. & Malmström, Å. (Senaste upplagan)
Civilrätt.
Malmö:Stockholm: Liber ekonomi (ca 180 s)

Clevesköld, L. m fl. (Senaste upplagan)
Handläggning inom socialtjänsten.
Stockholm: Publica : Norstedts juridik
(ca 300 s)

Lehrberg, B. (2006)
Praktisk juridisk metod.
Institutet för bank och affärsjuridik. (ca 200 s)
(5. uppdaterade och omarbetade uppl.)

K) Svensson, A. Övningskompendium (130 s)

Warnling-Nerep, W. (Senaste upplagan)
En introduktion till förvaltningsrätten.
Stockholm: Norstedts Juridik (ca 73 s)

Aktuella artiklar och andra textmaterial såsom texter från Socialstyrelsen, rättsfall, förarbeten m.m. enligt närmare anvisningar från läraren. (ca 200 s.)

K) Kompendium, säljs i receptionen, plan 2.

Äldre och funktionshindrade i samhället, 7 hp
The Elderly and the Disabled in Society

Andersson, L. (red) (2002 eller senare)
Socialgerontologi.
Lund: Studentlitteratur (176 s)

Brusén, P. & Printz, A. (red.)(2006)
Handikappolitiken i praktiken : om den nationella handlingsplanen.
Stockholm: Gothia (valda delar av 216 s)

Förhammar, S. & Nelson, M.C. (red) (2004)
Funktionshinder i ett historiskt perspektiv. Lund: Studentlitteratur (s 1-144)

Gren, J. (1996)Etik i socialt arbete.
Stockholm: Liber utbildning (254 s)

Johansson, S. (red) (2007)
Social omsorg i socialt arbete.
Malmö: Gleerups. (valda delar)(150 s).

Lindqvist, R. (2007)
Funktionshindrade i välfärdssamhället.
Malmö: Gleerups. (203 s).

Repstad, P. (1998 eller senare)
Sociologiskt perspektiv i vård, omsorg och socialt arbete.
Lund: Studentlitteratur (s 11-31, 47-152, 199-217)

Socialdepartementet (1998)
Nationell handlingsplan för äldrepolitiken : en kort version av regeringens prop. 1997/98:113.
Stockholm: Socialdepartementet (28 s).

Statens offentliga utredningar SOU (2005:66)
Forskningsrapporter till jämställdhetspolitiska utredningen, kap. 1-3 (130 s).

Sörensdotter, R. (2007)
Omsorgsarbete i omvandling.
Stockholm och Göteborg: Makadam (valda delar)(150 s).

Tornstam, L. (2005)
Åldrandets socialpsykologi. Sjunde upplagan. Stockholm: Rabén Prisma (s 57-96)

Tøssebro, J. (red) (2004)
Integrering och inkludering.

Lund: Studentlitteratur (201 s)

Utrikesdepartementet (1995)
Standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet. (42 s)

Artiklar efter anvisning av examinator (ca 100 s) samt en skönlitterär bok tillkommer.

Välfärdsstaten en socialpolitisk introduktion, 7 hp
The Welfare State - an Introduction to Social Policy

Cousins, M. (2005)
European welfare states : comparative perspectives.
London: Sage. (257 s).

Edebalk P.G. (1999)
Beveridgeplanen en klassiker.
Socialvetenskaplig Tidskrift 2/1999 (13 s)

Edebalk P.G. (2003)
Bismarck och de första socialförsäkringarna. Socialvetenskaplig Tidskrift 4/2003 (14 s)

Olofsson J. (2007)
Socialpolitik.
Stockholm: SNS Förlag (211 s)

Socialförsäkringsutredningen (2006)
Samtal om socialförsäkring Nr 1. Vad är försäkring?
Stockholm Socialförsäkringsutredningen
www.sou.gov.se/socialforsakring (50 s)

Ståhlberg, A-C. (2008)
Socialförsäkringarna i Sverige. 2. uppl.
Stockholm: SNS Förlag. (95 s)

Ståhlberg, A-C. (2006)
Avtalsförsäkringarna och socialförsäkringen.
Ekonomisk debatt 2/2006 (13 s)

Trygged, S. (2007)
Internationellt socialt arbete.
Lund: Studentlitteratur (132 s)

Åmark, K. (2005)
Hundra år av välfärdspolitik. Välfärdsstatens framväxt i Norge och Sverige.
Umeå: Boréa Bokförlag (343 s)

Tillkommer; Aktuella artiklar i dagspressen (25-30 s)

Juridik i socialt arbete, 15 hp
Law in Social Work

Clevesköld, L & Thunved, A (2007)
Samhället och de unga lagöverträdarna.
Stockholm: Författarna och Norstedts juridik (170 s)

Clevesköld, L & Thunved, A (2007)
Sekretess : Handbok för socialtjänsten.
Stockholm: Norstedts juridik

Fischer, D (2005)

Mänskliga rättigheter. En introduktion
Stockholm: Norstedts juridik (90 s)

Folksam: Sociala rådet (senaste upplagan)
Vår trygghet. Våra sociala rättigheter.
Stockholm: Folksam (100 s)

Hollander, A. & Alexius Borgström, K. (2009)
Juridik och rättsvetenskap i socialt arbete.
Lund: Studentlitteratur (216 s) (Kap. 1-2 samt 6-11)

Nilsson, M & Lundberg, J (2006)
Europarätten: En introduktion till EG-rätten och Europakonventionen
Stockholm: Jure förlag (100 s)

Norström, C & Thunved, A (senaste upplagan)
Nya sociallagarna med kommentarer.
Stockholm: Norstedts juridik (340 s)

Schiratzki, J. (2010)
Barnrättens grunder.
Lund: Studentlitteratur (168 s)

Wennberg, S. (Senaste upplagan)
Introduktion till straffrätten.
Stockholm: Norstedts Juridik (ca 95 s)

Aktuell författningstext.

Professionsspecifika färdigheter (termin 1), 1 hp
Professional Skills

Lennér-Axelsson, B. & Thylefors, I. (2005)
Arbetsgruppens psykologi.
Stockholm: Natur och Kultur (valda delar, ca 100 s)

Aktuella artiklar (ca. 25 s)

Professionsspecifika färdigheter (termin 2), 1 hp
Professional Skills

Nilsson, B. & Waldemarsson, A-K. (2007)
Kommunikation. Samspel mellan människor.
Lund: Studentlitteratur (valda delar, ca 125 s)